

## **Protokoll styrelsemöte för vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån den 26 september 2024**

Tid: kl 8.30 – 11.15

Plats: Stadsbyggnad, Tobaksgatan 11, Ystad, lokal Glemminge (3 vån)

Närvarande: Per Håkanson ordförande, Tomelilla kommun (ordinarie), Gunilla Andersson Ystads kommun (ordinarie), Jeanette Qamar Simrishamns kommun (ordinarie), Jan Friheden Sjöbo kommun (ordinarie), Hans Fischlein Ystadortens fiskevårds- och sportfiskeförening (ordinarie).

Närvarande via teams: Alice Nicolle Länsstyrelsen Skåne, Johan Thuresson Löderups gris AB (ersättare), Tuve Lundström Naturvårdsingenjörerna (endast punkt 7).

Adjungerade tjänstepersoner: Henrik Uthas Ystads kommun, Andrea Nowag Ystads kommun, Eva Nielsen Osterman Sjöbo kommun, Eelke Emilia Christinesdotter åtgärdssamordnare vattenråden, Jenny Söderstedt vikarierande åtgärdssamordnare vattenråden, Jonas Dahl åtgärdssamordnare Simrishamns kommun.

### **1. Mötet öppnas**

Per hälsade alla välkomna till Ystad och den nya möteslokalen och förklarade mötet för öppnat.

### **2. Val av justerare**

**Beslut:** Hans Fischlein valdes till justerare.

### **3. Godkännande av dagordning**

Tillägg till punkten 5: adjungering av Jenny Söderstedt till styrelsen.

Tillägg till punkten 20 Övrigt: information om framtida momshantering.

**Beslut:** Styrelsen godkände dagordningen med ovanstående ändringar.

### **4. Föregående mötesprotokoll**

Delvis signerat mötesprotokoll från den 14 mars 2024 skickades ut med dagordningen den 17 september 2024. Fullständigt signerat protokoll skickades ut den 25 september 2024. Per gick igenom punkterna från förra mötet och protokollet ansågs därmed föredraget.

**Beslut:** Protokollet lades till handlingarna.

### **5. Vikarierande åtgärdssamordnare samt adjungering**

Jenny Söderstedt, som kommer att vikariera för Eelke Emilia under hennes föräldraledighet, presenterade sig för styrelsen. Jenny började på sin tjänst den 17 september. Per föreslog att styrelsen skulle adjungera Jenny till styrelsen.

**Beslut:** Jenny Söderstedt adjungeras till vattenrådets styrelse tills vidare.

## 6. Återrapportering från åtgärdssamordnarna

*Eelke Emilia*

Under våren 2024 har ansökan om förlängning av åtgärdssamordnartjänsten skickats in till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen begärde komplettering angående projektbeskrivningen, bland annat önskades en redogörelse för hur vattenrådet tänker sig finansiering av tjänsten efter 2027. Komplettering har skickats in. I kompletteringen finns förslaget att trappa ned LOVA-bidraget för tjänsten successivt. Länsstyrelsen har flaggat för att det sannolikt finns medel för att förlänga bidraget för tjänsten.

Eelke Emilia undrar om det behöver tas fram rutiner för krishändelser som medför påverkan på vattendragen. I somras var det till exempel en brand i Löderups fjärrvärmeverk. Vid brand finns alltid risk för att släckvatten hamnar i vattendrag. Vattenrådet har inget ansvar, det är tillsynsmyndigheten som är Ystad-Österlenregionens miljöförbund för mindre verksamheter och Länsstyrelsen för större verksamheter. Vattenrådet behöver dock informeras.

Förslag: vattenrådet skriver till Ystad-Österlenregionens miljöförbund och ber om att de informerar vattenrådet vid utsläpp eller risk för utsläpp till vattendrag. Samma skrivelse skickas även till Länsstyrelsen.

**Beslut: styrelsen beslutade att uppdra åt Andrea, Eelke Emilia och Jenny att skicka skrivelser enligt förslag.**

Det har gjorts ett utskick till 38 markägare med potentiellt bra våtmarkslägen enligt Naturcentrum AB:s utredning. Respons börjar komma in, en del har meddelat att de inte är intresserade, en del är intresserade. Fältbesök håller på att planeras.

Fältbesök har gjorts hos 9 andra markägare som har hört av sig tidigare. 2 projekt, Stenbybäcken och Nedraby, kommer att genomföras under hösten om inga problem tillstöter. Hans påpekar att lekområden i Stenbybäcken inte får påverkas av planerade åtgärder. Jan påpekar att det finns höga floravärden i området kring Stenbybäcken. Material om Stenbybäcken skickas ut till hela styrelsen.

Den 27 oktober sker invigning av besöksplats Österlens vattendrag vid Hallamölla. Det är Österlens vattenråd som är aktiv i detta arrangemang. Jenny kommer att informera om arbetet i båda vattenråden.

Eelke Emilia redogjorde för den gemensamma insatsen med information om åtgärdsarbetet med andra vattenråd på Borgeby fältdagar. De mötte många intresserade.

Den 25 april gjorde vattenrådet ett studiebesök i storkhägnet i Hemmestorps mölla vid Sjöbo och vid Södra Sandby där våtmarker har anlagts intill befintlig och planerad bebyggelse. Eelke Emilia visade bilder och berättade om dagen. Åtta personer deltog på studiebesöket.

*Jonas*

Tommarpsån är helt fri från vandringshinder nu.

Viss trädröjning har skett på kommunal mark längs Rörums södra å på en sträcka av 600 meter för att öka de biologiska värdena och återskapa svämplan.

I Mölleån har stenar som har rensats bort lagts i ån igen på en sträcka av ca 800 meter.

En våtmark planeras skapas nästa år på den kommunala fastigheten Borrby 294:10. Platsen ligger inom Kabusaåns avrinningsområde.

#### 7. **Ny modell för framtagande av förstudier för vattenvårdsprojekt, Naturvårdsingenjörerna deltar via teams**

Från början fanns ingen riktig struktur för hur förstudierna skulle se ut, den har arbetats fram successivt och efter önskemål från de båda vattenrådsstyrelserna. Förstudien ska fungera som underlag för beslut om projekt och som underlag för olika tillståndsansökningar och diskussion med Länsstyrelsen när man går vidare med projektet. Tuve Lundström från Naturvårdsingenjörerna gick igenom det nya upplägget för förstudier. Förstudien innehåller en beskrivning av fastigheten, avrinningsområdet, vad som planeras, vilken yta som tas i anspråk, omgivande mark, historiska vattenförhållanden mm. Volymen schaktmassor uppskattas och det beskrivs hur de ska hanteras inom området. In- och utlopp samt framtida skötsel redovisas. Det ingår även en schematisk karta. Miljönyttor redovisas och poängsätts. Ett hyfsat projekt bör komma upp i 15 poäng, ett bra projekt bör komma upp i 20 poäng, men om en miljönytta slår i topp kan detta trots lägre totalpoäng medföra ett projekt med hög totalnytta.

Förstudien avslutas med bedömning inom vilket stöd åtgärden kan platsa och ungefärlig kostnad.

Henrik kommenterar att man bör skriva in totalsumman på poängen i tabellen med miljönyttor.

Hans undrar om man tittar både på land och i vatten för bedömning av biologisk mångfald, Tuve svarar att så är fallet.

Alice anser att man i förstudien bör redogöra för andelen schaktvolym torv.

Jan undrar om man brukar redogöra för förekomsten av invasiva främmande arter. Enligt Tuve brukar de registrera invasiva arter vid platsbesök och de gör även en kontroll i databaser.

#### 8. **Beslutsärende**

##### **Extern besiktningsperson för slutbesiktning av vattenvårdsåtgärder**

Eelke Emilia redogjorde för att enligt nuvarande rutiner och avtal är det samma konsult som anlägger våtmarken som också utför slutbesiktningen tillsammans med markägare och vattenråd. Det är mer lämpligt med en extern besiktningsman. Övriga vattenråd i Skåne håller också på att ändra sina rutiner och tar allt oftare in externa besiktningsmän.

Andrea påpekar att en extern besiktningsman måste upphandlas.

Hans undrar om inte kommunen har en upphandlad besiktningsman som man kan avropa. Andrea kollar upp detta.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att vattenrådet ska ha en extern besiktningsperson.

Jenny, Eelke Emilia och Andrea tittar på hur detta kan genomföras.

## 9. Beslutsärende

### **Arbetsgång vid genomförande av åtgärder, reviderat förslag**

Ett första förslag på arbetsgång vid genomförande av åtgärder togs upp på styrelsemötet den 14 mars 2024. Styrelsen beslutade då att skicka tillbaka ärendet med uppdraget om en revidering med en mer flexibel skrivning om vem som har huvudansvaret för vilka steg i arbetsgången. Eelke Emilia har reviderat förslaget. Eelke Emilia redogjorde för bakgrunden till revideringen och gick igenom det nya förslaget. Bland annat har samråd med beredningsgruppen inför beslut i styrelsen lagts till. Samråd med Länsstyrelsen har lagts till för att försäkra sig om att projektet är godkänt utifrån LOVA och LONA eftersom vattenrådet inte har medel att själva bekosta någon åtgärd. Det får inte finnas risk att vattenrådet blir återbetalningsskyldig om ett projekt inte godkänns av Länsstyrelsen vid slutrapporteringen.

**Beslut:** Styrelsen beslutade om ny arbetsgång vid genomförande av åtgärder enligt förslag.

## 10. Beslutsärende

### **Projekt Sövestad**

Eelke Emilia redogjorde för projektet. Det ger höga poäng på miljönyttor, men svämplansytor och torvmark berörs. Alice föreslår att konsulten får ta fram ett förslag på en mer naturlig utformning som inte kräver så mycket schakt och ingen eller mycket liten schaktning i torvmark.

**Beslut:** Styrelsen ger Eelke Emilia och Jenny i uppdrag att återkoppla till konsulten enligt Alice förslag samt att projektet fortsätter ligga med i den framtida planeringen av åtgärder.

## 11. Beslutsärende

### **Projekt Hedeskoga och Bromma**

Eelke Emilia redogjorde för projektet. Det är ett okomplicerat projekt med höga poäng och förhållandevis billigt, det vill säga kostnadseffektivt.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att vattenrådet går vidare med detta projekt.

## 12. Beslutsärende

### **Projekt Karlsfält**

Eelke Emilia redogjorde för projektet. Det får höga poäng (21), är relativt dyrt men ändå kostnadseffektivt. Förslaget från beredningsgruppen är att endast bevattningsdammen anläggs och att våtmarken i väster utgår. Bevattningsdammen ligger i en naturlig sänka, medan våtmarken inte gör det. Eventuellt kan dräneringsrör tas bort så att endast lite schakt behöver utföras. Hans undrade om dammen skulle få sitt vatten från ytvatten eller grundvatten, men det var oklart.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att Eelke Emilia och Jenny ska kontakta konsulten för att ta fram ett nytt förslag för endast bevattningsdamm samt se över om dräneringsrör kan pluggas eller tas bort så att mindre schakt behövs.

### 13. Beslutsärende

#### **Projekt Munka Tågarp**

Eelke Emilia redogjorde för projektet. Egentligen är det två projekt i ett, en del utgörs av gamla kräftdammar samt en bevattningsdamm något längre uppströms. Projektet får inga höga poäng (12) vad gäller miljönyttor och har en hög beräknad kostnad.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att inte gå vidare med projektet.

### 14. Beslutsärende

#### **Administration av vattenrådets ekonomi från och med 2025**

Ystads kommun kan överta ekonomiadministrationen från och med 2025 till en kostnad av 375 kr/timme. Troligen innebär detta att budgeterade medel överskrivs något.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att skriva en överenskommelse med Ystads kommun angående ekonomiadministration från och med 2025 med liknande lydelse som överenskommelsen som man har haft med Tomelilla kommun.

Alice påpekar att Tomelilla kommun är projektägare för vattenrådets LOVA och LONA-projekt. Den som äger projekten bör även hantera fakturorna. Vattenrådet bör tillskriva Tomelilla kommun angående Länsstyrelsens påpekande. Man måste ansöka om projektägarbyte hos Länsstyrelsen och då måste ett signerat dokument från Tomelilla kommun finnas med att de godkänner projektägarbytet.

### 15. Redovisning ekonomi till och med augusti 2024

Andrea och Eelke Emilia redovisade det ekonomiska utfallet till och med augusti 2024 som de har fått av ekonomiansvarig på Tomelilla kommun. Den utgående balansen per 31 augusti 2024 ligger på plus för vattenförvaltning, samordnad recipientkontroll respektive vattenvård. Dock är det oklart varför det står 0 kr på konsultkostnader under vattenvård, fakturor från konsulterna har kommit in under tidsperioden.

**Beslut:** Styrelsen uppdrar åt Andrea, Eelke Emilia och Jenny att kontakta redovisningsansvarig angående detta.

### 16. Beslutsärende

#### **Utlysning extra bidrag från Vattenmyndigheten i Kalmar och ansökan om bidrag för biotopkartering av Nybroån med biflöden**

Vattenmyndigheten har informerat om möjligheten att söka bidrag för olika projekt, helst fysiska sådana men även andra projekt kan komma i fråga. Förslaget är att söka medel för en ny biotopkartering av Nybroån, denna gång inklusive biflödena, eftersom detta har efterfrågats tidigare.

**Beslut:** Styrelsen beslutar att skicka in en ansökan om medel för biotopkartering.

## 17. Beslutsärende

### **Tillsättning av arbetsgrupp för genomgång av kontrollprogram och analysresultat inom SRK för eventuella justeringar inför förlängning av avtal med konsulten**

Nuvarande avtal med SGS Analytics löper till och med den 31 mars 2025 med möjlighet till 1 års förlängning. På styrelsemötet den 16 november 2023 beslutade styrelsen att förlänga avtalet 1 år till den 31 mars 2026. Det gjordes en gedigen genomgång av kontrollprogrammet inför upphandlingen 2022 så någon större revidering behövs sannolikt inte. Däremot borde en grupp gå igenom analysresultaten för att se om det finns något som vi inte behöver fortsätta att kontrollera.

Förslag: Styrelsen utser en arbetsgrupp som i stort består av beredningsgruppen.

Förslag från Hans: vattenråden ska bara kontrollera det som det finns lagkrav på.

**Beslut:** Styrelsen tillsätter en arbetsgrupp bestående av beredningsgruppen. Andra frivilliga är välkomna.

## 18. Protokollförande av per capsulam beslut: yttrande om biogasanläggning i Tomelilla kommun

**Beslut:** Styrelsen beslutar att protokollföra per capsulam beslutet.

## 19. Protokollförande av per capsulam beslut: yttrande om Länsstyrelsens vägledning för hantering av träd längs vattendrag

**Beslut:** Styrelsen beslutar att protokollföra per capsulam beslutet.

## 20. Övrigt

### *Information om hantering av moms*

Vattenrådet NKT hanterar moms på samma sätt som Kävlingeåns vattenråd (KVR). Enligt information från KVR är detta upplägg inte rätt enligt Skatteverket. I dagsläget betalar vattenrådet en konsult- eller entreprenörfaktura inklusive moms. Betald moms summeras per halvår och debiteras medlemskommunerna enligt en i samarbetsavtalet fastställd fördelningsnyckel som är baserad på areal i avrinningsområdet. Kommunerna drar i sin tur momsen. Lunds kommun, Höje å vattenråd (HVR) och KVR har beställt en utredning av E&Y där det föreslås olika möjligheter i framtiden. Den lämpligaste är att vattenrådet förblir en ideell organisation och momsregistreras. Då kan vattenrådet istället för att skicka faktura med medlemsavgifter till kommunerna skicka faktura med moms för utförande av vattenvårdsarbete. Kommunerna kan sedan dra av momsen så att ingen ökad kostnad uppstår för kommunerna. Vattenrådet momsdeklarerar kvartalsvis.

KVR och HVR har ännu inte tagit beslut om ny hantering av moms. Vattenrådet NKT avvaktar och för en dialog med KVR och HVR angående momshanteringen. Ett beslut om ändrad hantering bör tas av vattenrådet NKT i december så att det är klart till årsskiftet. Beslutet kan tas antingen per capsulam eller via teams.

### *Eventuellt våtmarksprojekt i Fårarp*

Eelke Emilia rapporterade om ett önskat projekt i Fårarp under punkt 6. Hans påpekade att det finns ett vandringshinder där och att man bör se till att detta tas bort om projektet genomförs.

#### *Sockerbruksdammarna i Köpingsbro*

Hans påpekar att de gamla sockerbruksdammarna i Köpingsbro kan vara ett projekt som vattenrådet kan arbeta med. Det skulle kunna bli ett fint rekreationsområde. Eelke Emilia har kontaktats av Ystad kommuns planenhet som just nu arbetar med en fördjupad översiktsplan och en detaljplan för området. Än så länge är det oklart till vad och hur området med dammarna ska användas i framtiden.

#### *Jätteloka*

Hans bekämpar jätteloka på sin mark i Nedraby men på andra sidan ån ligger järnvägen och Trafikverket bekämpar inte jätteloka där. Han undrar vart han ska vända sig för att få detta åtgärdat? Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och Alice meddelar att man ska kontakta Cajza Eriksson om landlevande invasiva arter, e-post [cajza.eriksson@lansstyrelsen.se](mailto:cajza.eriksson@lansstyrelsen.se), telefon 010-224 12 39 respektive Lena Svensson om vattenlevande invasiva arter, e-post [lena.m.svensson@lansstyrelsen.se](mailto:lena.m.svensson@lansstyrelsen.se), telefon 010-224 17 69.

#### **21. Godkännande att mötesdeltagarnas namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan**

**Beslut:** Mötesdeltagarna beslutade att godkänna att deras namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan.

#### **22. Mötet avslutas**

Per tackade för engagemanget och avslutade mötet.

Nästa möte äger rum torsdagen den 21 november 2024 på Tobaksgatan 11 i Ystad, lokal Glemminge, 3 våningen.

---

Per Håkanson, ordförande

---

Andrea Nowag, sekreterare

---

Hans Fischlein, justerare